Statens forurensningstilsyn
Norwegian Pollution Control Authority

INFORMASJON

2282
2007

Opprydding i forurenset overflatejord i barnehager

Utslipp fra tidligere tiders aktiviteter har ført til forurensning av jorda mange steder i Norge. Opprydding i slike gamle forurensninger har pågått i flere tiår allerede. Arbeidet har så langt vært konsentrert om de mest forurensede eiendommene. Regjeringen ønsker nå i tillegg å gjøre en spesiell innsats for å beskytte barn. Hensikten med dette arbeidet er å redusere miljøgiftbelastningen på barna.

Foto: SFT

Barn og miljøgifter
Barn er mer sårbare for forurensning enn voksne fordi de ikke er ferdig utvokst og alle organer ikke er ferdig utviklet. Små barn kan ofte spise jord, suge på skitne fingre og har ofte hudkontakt med forurenset jord når de leker. De tar inn mer miljøgifter i forhold til kroppsvekt enn voksne. Generelt kan vi si at jo tidligere barn blir eksponert for miljøgifter, jo større helsemessige konsekvenser kan det få.

Konsentrasjonene som er målt på barns utelekeområder i Norge, vurderes imidlertid ikke som farlige, men som tilleggsbelastninger som bør unngås.

Vi forventer derfor ikke å finne konsentrasjoner av stoffer i jorda som medfører akutt helsefare for barna, men miljøvernmyndighetene ønsker å redusere den totale eksponeringen mennesker blir utsatt for gjennom et helt livsløp.

Regjeringen har derfor valgt å utarbeide en handlingsplan for opprydding i forurenset overflatejord i barnehager og på lekeplasser. Statens forurensningstilsyn (SFT) skal sørge for

gjennomføringen av handlingsplanen i samarbeid med de berørte kommunene.

Utfordringene
I Norge har vi rundt 40 000 lekeplasser, inkludert i overkant av 6 000 barnehager. Målinger har vist at i de største byene og i de mest utsatte industristedene der grunnen jevnt over er forurenset, finner vi også forhøyde verdier av bly, PAH og arsen i mange barnehager og lekeplasser.

Kildene er industriforurensning, forurensning fra trafikk, generell byvirksomhet forøvrig eller at det er brukt forurensede fyllmasser. Noen steder finner vi også forhøyde verdier av PCB og kvikksølv. På industristeder vil vi i tillegg kunne finne de stoffene den lokale industrien har sluppet ut.

Alle barnehager og lekeplasser med CCA (kobber, krom og arsen)-impregnerte lekeinstallasjoner, vil i tillegg ha arsenforurensning i jorda rundt installasjonene. Av disse lekeinstallasjonene utgjør CCA-impregnerte kantstokker rundt sandbassenger det største potensielle problemet for barna.

Undersøker ti byer og fem store industriområder
Rundt en tredjedel av Norges befolkning bor i de ti største byene og på fem utvalgte store industriområder. De fleste av utelekeområdene som inneholder forurensning i grunnen, vil trolig være i disse byene og industristedene. Derfor skal det gjennomføres undersøkelser av overflatejorda i barnehager og på lekeplasser i disse byene og industriområdene innen utgangen av 2008. Dette vil omfatte rundt 2000 barnehager.

Nødvendig opprydding innen 2010
Innen sommeren 2010 skal undersøkelsene følges opp med opprydding av forurenset overflatejord der det er nødvendig og utskifting av CCA-impregnerte kantstokker rundt sandbassenger.

Hvem skal sørge for undersøkelser og eventuell opprydning?
Det er den ansvarlige (for eksempel forurenser, grunneier eller barnehageeier) som skal sørge for at det ikke er forurenset jord som kan føre til helse- eller miljøskader i barnehagene. Ta direkte kontakt med kommunen hvis du ønsker nærmere informasjon om konkrete arbeider

De totale kostnadene for undersøkelser og opprydding er beregnet til 200-250 millioner kroner i perioden 2006-2010.

10 største byer		5 store industristeder
Oslo	Fredrikstad	Mo i Rana
Bergen	Drammen	Årdal
Trondheim	Tromsø	Odda
Stavanger	Sandnes	Porsgrunn
Kristiansand	Sarpsborg	Kirkenes

Les mer om arbeidet:
www.sft.no/forurensetgrunn

Statens forurensningstilsyn
Postboks 8100 Dep
0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@sft.no
Internett: www.sft.no